

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/36910

Ek. 91

Sayı : 56020453/2014-610.01-70/1515/2683

Konu : Yazılı soru önergesi

25/06/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 20/01/2014 tarihli ve 43452547-120.07-160355 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Bilecik Milletvekili Bahattin Şeker tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/36910 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EKLER:

1- Soru önergesi cevabı (1 adet)

2- Tablo (2 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2014-610.01-70/1516/2684

Konu : Yazılı soru önergesi

25 / 06 / 2014

Sayın Bahattin ŞEKER
Bilecik Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/36910 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 3. maddesinde, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı ile ulaşılmak istenilen temel amacın, öncelikle genel ve özel önlemeyi sağlamak, bu maksatla hükümlünün yeniden suç işlemesini engelleyici etkenleri güçlendirmek, toplumu suça karşı korumak; hükümlünün yeniden sosyalleşmesini teşvik etmek, üretken ve kanunlara, nizamla ve toplumsal kurallara saygılı, sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimine uyumunu kolaylaştırmak olduğu belirtilmiştir.

Bu bağlamda;

A) Ceza infaz kurumlarında, çocuklara yönelik eğitim ve iyileştirme faaliyetleri, çocuğun yüksek yararı da gözetilerek, resmî, özel ve gönüllü kişi, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak, kurumlarda bulunan öğretmen, psikolog ve sosyal hizmet uzmanları tarafından yerine getirilmektedir.

Kurumlarda birinci kademe okuma yazma ve ikinci kademe eğitimi kursları, örgün ve yaygın eğitime hazırlık ve destek kursları, açık ilköğretim okulu ve açık öğretim lisesi sınavları, üniversite giriş sınavları, meslek eğitimi kursları, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler, kitaplık ve kütüphane faaliyetleri, psiko-sosyal hizmet servisi faaliyetleri yürütülmektedir.

Eğitim ve öğretim faaliyetleriyle birlikte yürütülen diğer çalışmalar psiko-sosyal servisler tarafından yürütülmektedir. Bu kapsamda kurum uzmanları tarafından, bireysel ya da grup çalışmaları yoluyla çocukların daha sağlıklı ve uyumlu bireyler olmaları yönünde onları destekleyecek "Alkol, Sigara ve Madde Bağımlılığı", "Kişisel Gelişim", "Güvenli Davranış", "Aile Eğitimi", "İyiye Doğru Öfke Kontrol", "Cinsel İstismara Yaklaşım" programları uygulanmaktadır.

Öte yandan, 2008 yılından itibaren başlayan çalışmalar sonucunda, çocuk hükümlü ve tutuklulara yönelik yürütülen hizmetlere ilişkin ölçme ve değerlendirme araçlarının geliştirilmesi, onların etkin yönetilmesini sağlayacak bir modelin oluşturulması ile hizmetlerin etkili ve nitelikli izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik "Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi (BİSİS)" geliştirilmiştir. Proje kapsamında geliştirilecek olan sistem içinde yer alan ARDEF (Araştırma-Değerlendirme Formu) ile her hükümlünün bireysel olarak değerlendirilmesi, risk düzeyinin saptanması ve bu duruma uygun bireysel iyileştirme planının yapılması amaçlanmaktadır.

Son olarak, geliştirilen "Etkin Hükümlü Yönetim Modeli" ile hükümlünün kuruma kabulü, gözlem ve sınıflandırılması, kurum yaşamı, iyileştirme faaliyetleri, ailenin sürece katılımı, yönetsel uygulamalar, salıverilme sürecine ilişkin düzenlemeler de yapılacaktır. Söz konusu projenin devamının sağlanması ve sistemin yaygınlaştırılması amacıyla Avrupa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Birliğin malî ve UNICEF'in teknik desteğiyle 2012-2014 yılları arasında "Çocuklar İçin Adalet" projesi yürütülmektedir.

Bakanlığımızca, çocuk hükümlü ve tutuklulara yönelik yürütülen hizmetlerin daha nitelikli sürdürülmesini sağlayacak kurumsal ortamın yaratılması amacıyla kurum müdürleri, infaz ve koruma memurları ile diğer personelin kapasitelerinin güçlendirilmesi çalışmaları kapsamında, 5 ayrı eğitim merkezimizde (Ankara, İstanbul, Erzurum, Kahramanmaraş ve Denizli), "Yönetici ve Personel Eğitim" programı uygulanmaktadır.

B) Ceza infaz kurumlarında yetişkinlere yönelik eğitim ve iyileştirme faaliyetleri, hükümlü ve tutukluları suça iten sebeplerin çözümü ile topluma yeniden kazandırılabilmesi ve tekrar suç işlemelerinin önüne geçilmesi için tüm eğitim ve öğretim servislerince, "Yetişkinler 1'nci Kademe Okur Yazarlık Kursları", "Yetişkinler 2'nci Kademe Başarı Kursları", "Yaygın Öğretim Kurumları Çalışmaları", "Örgün Öğretim Kurumları Çalışmaları", "Uzaktan Eğitim Çalışmaları", "Sosyal ve Kültürel Etkinlik Çalışmaları", "Mesleki ve Teknik Eğitim Çalışmaları", "ÖSYM Sınav Hizmetleri ve Kütüphanecilik Hizmetleri Çalışmaları" şeklinde gerçekleştirilmektedir.

Ceza infaz kurumlarımızda, açık ilköğretim okulu, açık öğretim lisesi, açık öğretim fakültesi çalışmaları yürütülmekte, hükümlülerin kurumlarda katıldıkları sosyal kültürel faaliyetler ile meslekî ve teknik kurslarda kazandıkları bilgi ve beceriler, akademik öğretim çalışmaları desteklenmekte, hükümlü ve tutukluların, değişim ve gelişim sürecine katkı sağlanmaktadır.

Örgün yüksek öğretim öğrencisi iken tutuklanarak ceza infaz kurumuna gelen kişiler ile ÖSYM tarafından gerçekleştirilen sınavlar sonucu örgün yüksek öğretim kurumlarını kazanan hükümlü ve tutuklulardan, açık ceza infaz kurumlarında bulunanlar, ceza infaz kurumu ile aynı belediye sınırları içerisinde olan üniversitelere, ilgili kurumların idare ve gözlem kurulu kararıyla örgün olarak okullarına devam etmektedirler. Kapalı ceza infaz kurumlarında bulunanlar ise, üniversite senatolarının derse devam mecburiyeti getirmemesi, yalnızca sınavlara katılarak eğitimlerine devam edebilmelerine olanak tanınması durumunda, sınavlarına kurumlarda ve ilgili üniversitelerde katılabilmektedir.

Hükümlü ve tutukluların, tahliye sonrasında geçimlerini sağlayabilecekleri bir meslek sahibi olabilmeleri için, kurumun fiziksel yapısı, hükümlü ve tutukluların ilgi ve yetenekleri doğrultusunda, milli eğitim müdürlükleri aracılığı ile kurslar düzenlenmektedir. Bu kursların nitelikli olarak gerçekleştirilebilmesi için, teknik alt yapı çalışmalarının yapılması, gerekli makine ve teçhizatın sağlanması büyük önem arz etmektedir. Mesleki eğitim atölyelerinin açılması için kurumlarımızca İŞ-KUR projeleri düzenlenmekte ve Genel Müdürlüğümüzce takibi yapılmaktadır.

Öte yandan, Avrupa Birliğin malî desteği kapsamında yürütülen "Ceza İnfaz Kurumlarında İnfaz Hizmetlerinin İyileştirilmesi Projesi" Mart 2013 tarihinde başlamıştır. 2 yıl sürecek olan projenin amacı, aynı suçu farklı motivasyonlar ile işlemiş hükümlü ve tutukluların farklı suç örüntülerine ilişkin değişkenleri belirlemek ve suç davranışlarına göre sınıflandırmalar yaparak infaz ve rehabilitasyon süreçlerini birey odaklı hale getirmektir.

1- Yetişkin ve hükümlülere yönelik olarak, Alkol ve Madde Bağımlılığı Müdahale Programı (SAMBA), Grupla Çalışma Eğitim Programı, Hayat İçin Değişim Müdahale Programı (HAYDE), Yetişkin Öfke Kontrol Programı, Aile Eğitimi Programı, Çocuk ve genç hükümlülere yönelik olarak, Öfke Kontrol Programı (ÖFKESİZ), Madde Bağımlılığı Programı (GENÇ SAMBA), Temel Yaklaşım Müdahale Programı, Alkol ve Madde Müdahale Programı, Genel Suçlu Davranışı Müdahale Programı, Saldırganlığı Önleme Müdahale Programı uygulanmaktadır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

2- Mağdurlara yönelik olarak da Mağdur Temel Müdahale Programı, Psiko-Sosyal Destek Müdahale Programı, Aile İçi Şiddet Mağdurları Müdahale Programı, Cinsel Şiddet Mağdurları Müdahale Programı geliştirilmiştir.

Yine iyileştirme çalışmaları kapsamında, hükümlülere yönelik olarak, ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla işbirliği çerçevesinde, denetimli serbestlik, aile, kişisel gelişim, iş bulma becerileri, toplumsal yaşam, sağlık, din ve ahlâk gibi konularda eğitim ve bilgilendirme seminerleri düzenlenerek, hükümlülerin toplumsal yaşama uyum sağlamalarına katkı sağlanmaya çalışılmaktadır.

Bunlarla birlikte, hükümlülerin iyileştirilmesi ve topluma kazandırılmasına yönelik çalışmaların yürütülmesi, diğer kurumlarla ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılması, bireysel görüşme veya grup çalışması planlanması, hükümlülerin boş zamanlarının yapılandırılması için, denetimli serbestlik alanında çalışan personelin meslekî gelişim ve yeterliliklerinin güçlendirilmesine yönelik hizmet içi eğitimler yapılmakta olup, 2013 yılı içerisinde 33 eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiş ve bu eğitimler kapsamında denetimli serbestlik memuru ile uzmanlarından oluşan toplam 1806 denetimli serbestlik personeline eğitim verilmiştir.

Ayrıca, denetimli serbestlik kapsamında suçtan zarar gören kişilerin karşılaştıkları sosyal ve ekonomik sorunların çözümü ile ceza infaz kurumlarından salıverilen hükümlülerin meslek veya sanat edinmeleri, iş bulmaları veya iş kurmalarına yardım edilmesi ve karşılaştıkları diğer güçlüklerin çözümüne yardımcı olunması, çocuk ve genç hükümlülerin öğrenimlerine devam etmelerinin sağlanması amacıyla adalet komisyonlarının bulunduğu yerlerde Cumhuriyet başsavcısı başkanlığında, ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinin katılımlarıyla "koruma kurulları" oluşturulmuştur. Ağır ceza merkezinde bulunan koruma kurulları aracılığıyla suçtan zarar görenler ile eski hükümlülere, ihtiyaçları doğrultusunda aynî ve nakdî yardım, işe yerleştirilme, eğitim, sağlık, psiko-sosyal destek gibi konularda yardımcı olunmaktadır.

Yine, koruma kurulları aracılığıyla, ceza infaz kurumundan salıverilen hükümlülerin iyileştirilmesi, topluma kazandırılması ve diğer ihtiyaçlarının giderilmesi, mağdurların ise suç nedeniyle karşılaştıkları sosyo-ekonomik sorunlarının etki ve sonuçlarının azaltılması amacıyla çeşitli kurum, kuruluş ve sivil toplum kuruluşlarıyla da (Türkiye İş Kurumu, Millî Eğitim Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Ticaret ve Sanayi Odaları, Belediyeler, Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği, Mühendisler Odası Birliği, Odalar Birliği, üniversiteler vb.) iş birliği yapılarak, iş ve meslek edindirme, kendi işini kurma, mesleki eğitim ve iyileştirme, sosyal destek gibi konularda projeler yürütülmektedir.

SODES ve KOSGEP ile Ulusal Ajans Programları kapsamında da, denetimli serbestlik tedbiri altında bulunan hükümlüler, suçtan zarar görenler, eski hükümlüler ile sosyal ve ekonomik yoksunluk nedeniyle suç işleme riski bulunan çocuk ve gençlere yönelik istihdam, uygulamalı girişimcilik, sertifikalı mesleki eğitim, iş kurma, sosyal destek gibi farklı konularda projeler geliştirilmekte, proje faaliyetleri kapsamında eğitim ve bilgilendirme seminerleri verilmektedir.

II- Öte yandan, Ülkemizde hukuk bilincinin sağlanması ve vatandaşlar arasında uyuşmazlıkların çıkmadan önlenmesi amacıyla, temel hukuk bilgilerinin ilköğretim çağından itibaren öğretilmesinin sağlanması için Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 25/06/2012 tarihli İlköğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesinde seçmeli Hukuk ve Adalet Dersinin uygulanmasına karar verilmiştir.

Bakanlığımız ve Millî Eğitim Bakanlığı arasında "Öğrencilerde Hukuk Bilincinin Geliştirilmesi Uygulamaları" ve "Hukuk ve Adalet" dersi öğretim programı geliştirmek için

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

03/12/2012 tarihinde İşbirliği Protokolü kapsamında hazırlanan Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Seçmeli Hukuk ve Adalet Dersi Öğretim Programının, Talim ve Terbiye Kurulunun 07/06/2013 tarihli kararıyla 2013-2014 Öğretim Yılından itibaren uygulanacaktır. Tüm ortaokullarda 2013-2014 öğretim yılında okutulmaya başlanılan Hukuk ve Adalet Dersi Öğretim Materyali kapsamında kitap hazırlanmıştır.

Çocukların hukukî konularda farkındalığını konu alan ve Koruyucu Hukuk Uygulamaları kapsamında "Hukuk ve Adalet Dersi" öğretim programını tanıtan yazılı ve görsel materyallerin hazırlanması çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca, "Hukuk ve Adalet Dersi"nin tanıtımı ile kadınlar, gençler, yabancılar, turistler ve engellilere yönelik hukuk bilincini artırmak için poster ve broşür hazırlama çalışmaları ile "Hukuk ve Adalet Dersi"ni destekleyecek nitelikte bilgiler içeren ve dezavantajlı grupların haklarına dair temel bilgi ve kaynakları sunan iki internet sitesi hazırlama ve çocukların hukukî konularda farkındalığını konu alan ve "Hukuk ve Adalet Dersi" öğretim programını tanıtan iki TV spotu hazırlama çalışmaları da devam etmektedir.

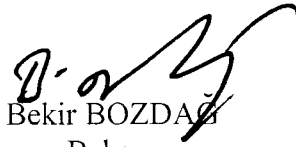
III- İşyurdu faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik olarak 237 işyurdu müdürlüğünde araştırma geliştirme ve tanıtım pazarlama birimleri oluşturulmuştur. Bu birimlerde birçok alanda mal ve hizmet üretimi yapılmaktadır. İşyurdu müdürlüklerinde, ülke ekonomisine işgücü ve üretim merkezli katkı sağlayacağı öngörülen işkollarında üretim plânlanmaktadır.

IV- Bakanlık kayıtlarımızın incelenmesinden,

A) Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sisteminden (UYAP) alınan verilere göre, 17/03/2014 tarihi itibarıyla ceza infaz kurumlarında 127.711 hükümlü ve 24.029 tutuklu olmak üzere toplam 151.740 kişinin bulunduğu, ceza infaz kurumlarının personel ihtiyacının giderilmesi amacıyla 2014 yılı için 31/12/2013 tarihinde ilan edilen 600 infaz ve koruma memuru öğrencisi alımı işlemlerinin devam ettiği, ceza infaz kurumu personelinin yaptıkları zorlu ve hassas görev karşılığında yeterli özlük haklarına sahip olmaları için gerekli girişimlerin sürdürüldüğü anlaşılmıştır.

B) Denetimli serbestlik kapsamında hükümlülere yönelik eğitim seminerleri ile işyurtları müdürlüklerinde faaliyet gösteren işkollarını gösteren tablolar ilişiktedir.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK: DENETİMLİ SERBESTLİK KAPSAMINDA HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK EĞİTİM VE BİLGİLENDİRME SEMİNERLERİ						
	KİŞİSEL GELİŞİM	İŞ BULMA BECERİLERİ	TOPLUMSAL YAŞAM	SAGLIK	DENETİMLİ SERBESTLİK	DİN VE AHLAK
Aile İçi İletişim	İletişim Becerileri	İŞKUR Bilgilendirme	Doğal Afetler	Madde Bağımlılığı	Cezaevide Denetimli Serbestlik Semineri	Ahlaki Muhakeme
Evliliğe Hazırlık	Stresle Başa Çıkma	KOSGEB	Özel Günler ve Haftalar	Hastalıklar ve Korunma Yöntemleri	Hakim, Savcı ve Adliye Personeline Yönelik	İyilik Doğruluk Güzel Ahlak
Okul ve Aile ilişkileri	Öfke ve Öfke ile Başa Çıkma	Tarım ve Hayvancılık	Sosyal Yardımlaşma Semineri	Kişisel Temizlik ve Hijyen	Çeşitli Kurum ve Kuruluşları Bilgilendirme	Dinimiz ve Peygamber Efendimizin Hayatı
Aile İçi Şiddet	Empati	Mesleki Yönlendirme ve İş Bulma Stratejileri	İnsan Hakları	İlk Yardım	Denetimli Serbestlik Yüklülerine Yönelik Bilgilendirme	İyilik Kotülük İnsan
Kadın Hakları	Hayır Diyebilme		Hukuki Hak ve Sorumluluklar	Ağız ve Diş Sağlığı		Değerler Eğitimi
	Problem Çözme Becerileri		Trafik Kuralları	Sağlıklı Beslenme		
	Olumlu Düşünebilme		Çevre	Bulaşıcı Hastalıklar		
	Motivasyon		Suç ve Suçu Önleme	Ruh Sağlığı ve Hastalıkları		

İŞYURLARI FAALİYET İŞKOLLARI

- 1- Endüstri Ürünleri,
 - 2- Elishleri Ürünleri,
 - 3- Tarım ve Hayvancılık Ürünleri,
 - 4- İnşaat ve Onarım İşleri,
 - 5- Hizmet Sektörü,
 - 6- Uygulamalı Sosyal Tesis İşletmeciliği,

olarak 6 ana başlık altında toplanmıştır.

İşyurdu faaliyetleri, belirlenen 6 ana başlık dışında kesinlikle isimlendirilmeyecektir.

Aşağıda hangi tür faaliyetlerin hangi işkolu başlığı altında yer alacağı belirtilmiştir.
Buna göre;

1. ENDÜSTRİ ÜRÜNLERİ;

- 1.1. Mobilya ; Ağaç İşleri, Ambalaj Sandığı, Doğrama, Döşeme, Hızcılık, Marangoz, Mobilya, Odunculuk, Resim Çerçevciliği
- 1.2. Tekstil; Çorap ve Trikotaj, Dokuma, Konfeksiyon, Terzi, Triko, Kravat, İş ve Temizlik Kıyafetleri, (Galoş, Bone, Hastane Önlükleri, İş Elbiseleri, Spanç Yapımı) Havlu, Nevresim.
- 1.3. Ayakkabı; Ayakkabı Fabrikası, Sayacılık, Tamirat ve Boya.
- 1.4. Deri Çanta,-Cüzdan-Kemer; Deri Çanta, Cüzdan, Kemer.
- 1.5. Toner-Kartuş Dolum; Kartuş Dolumu, Toner Dolumu.
- 1.6. Yazıcı Tamiri.
- 1.7. Tabela ve Serigrafi; Tabela, Serigrafi, Kalıp Döküm.
- 1.8. Alüminyum ve PVC Doğrama; Alüminyum Doğrama, PVC Doğrama.
- 1.9. Parke Taşı-Beton Direk; Beton Direk, Parke Taşı, Briket İmalatı.
- 1.10. Demir.
- 1.11. Yatak-Yastık-Yorgan; Yastık, Yatak Yorgan.
- 1.12. Unlu Mamuller; Tatlı Ürünleri, Fırıncılık, Pasta, Poğça, Simit, Mantı, Yaprak Sarma
- 1.13. Matbaa ve Cilt; Cilt, Matbaa.
- 1.14. Teneke ve Karton Kutu; Karton Kutu, Teneke Kutu.
- 1.15. Sabun ve Deterjan; Bulaşık Deterjanı, Sıvı Sabun.
- 1.16. Elektrik - Elektronik

2. ELİŞİ ÜRÜNLERİ,

- 2.1. Dokuma; Battaniye, Halı, Kilim,
- 2.2. Çini-Seramik,
- 2.3. Gümüş,
- 2.4. Hediyelik Eşya,
- 2.5. Tablo-Resim,
- 2.6. Ebru; Ebru Tablo, Ebru Kravat.
- 2.7. Sedef Kakma,
- 2.8. Bakır,
- 2.9. Oltu Taşı,
- 2.10. Cam Süsleme,
- 2.11. Mermer İşleme,
- 2.12. Süs Kabağı İşlemeciliği,
- 2.13. Takı Tasarım,

- 2.14. Yapay Çiçek,
- 2.15. Yarı Kıymetli Taş İşlemeciliği,
- 2.16. Müzik Aletleri Yapımı,
- 2.17. Hamak ve Ağ Örne,
- 2.18. Kaya Tuzu Süslemeciliği,

3. TARIM VE HAYVANCILIK ÜRÜNLERİ,

- 3.1. Besicilik; Arıcılık, Büyükbaş Hayvan Besiciliği, İpek Böcekçiliği, Küçükbaş Hayvan Besiciliği, Kütmes Hayvanı Besiciliği,
- 3.2. Süt ve Süt Ürünleri; Ayran, Peynir, Tereyağı, Yoğurt, Süt.
- 3.3. Yumurta,
- 3.4. Fidecilik,
- 3.5. Sebze ve Meyveler; Mantar, Meyve, Narenciye, Pirinç, Sebze.
- 3.6. Sera ve Canlı Çiçek,
- 3.7. Tahıl ve Yem Bitkileri; Tahıllar, Yem Bitkileri,
- 3.8. Et ve Et Ürünleri; Kırmızı Et, Beyaz et, Et Sucuğu,
- 3.9. Endüstriyel Ziraat; Zeytin, Zeytinyağı, Şekerpancarı, Ayçiçeği,
- 3.10. Kuruyemişler; Kabuklu kuruyemişler, Kabuksuz kuruyemişler
- 3.11. Kuru Gıda Paketleme

4. İNŞAAT VE ONARIM İŞLERİ,

- 4.1. İnşaat ve Onarım İşleri,

5. HİZMET SEKTÖRÜ,

- 5.1. Halı Saha İşletmeciliği,
- 5.2. Halı Yıkama,
- 5.3. Keşif Aracı,
- 5.4. Oto Bakım Onarım,
- 5.5. Oto Yıkama,
- 5.6. Otopark İşletmeciliği,
- 5.7. Temizlik İşleri,
- 5.8. Yediemin Deposu,
- 5.9. Fotokopi,
- 5.10. Fotoğraf Atölyesi,
- 5.11. Nakliye,
- 5.12. Hamaliye,
- 5.13. Kuaför,
- 5.14. Kesimhane,
- 5.15. Kantar,
- 5.16. Özel Sektör İşbirliği
 - 5.16.1. Boyama İşkolu
 - 5.16.2. Ayakkabıcılık işkolu
 - 5.16.3. Tekstil İşkolu
 - 5.16.4. Cilt ve Albüm Yapımı İşkolu
 - 5.16.5. Yaprak Sarma İşkolu
 - 5.16.6. Mantı Bükme İşkolu
 - 5.16.7. Mermer İşleme İşkolu
 - 5.16.8. Paketleme İşkolu
- 5.17. Kamu Kurum ve Kuruluşları İşbirliği

- 5.17.1. Tahmil ve Tahliye İşkolu
- 5.17.2. Temizlik İşkolu

6. UYGULAMALI SOSYAL TESİS İŞLETMECİLİĞİ,

- 6.1. Ankara Şaşmaz Uygulamalı Sosyal Tesisleri,
- 6.2. Bozüyük-Zeki BAYRAK Uygulamalı Sosyal Tesisleri,
- 6.3. Bursa Hakimevi,
- 6.4. Dalaman Restoran İşletmesi,
- 6.5. Eskişehir Açık C.İ.K. Sosyal Tesisleri,
- 6.6. Gökçeada Eğitim ve Dinlenme Tesisleri,
- 6.7. İzmir Adalet Sarayı Sosyal Tesisleri,
- 6.8. İzmir Karşıyaka Hakimevi,
- 6.9. Kırşehir Açık C.İ.K. Sosyal Tesisleri,
- 6.10. Çayocağı,
- 6.11. Restoran,
- 6.12. Kafeterya,
- 6.13. Tabldot,
- 6.14. Misafirhane,
- 6.15. Piknik ve Hobi Bahçesi İşletmeciliği,
- 6.16. Kantin,
- 6.17. Market.
- 6.18. Ankara Adaletevi İşletmeciliği,
- 6.19. Atlı Kafe İşletmeciliği,